

ÍSLENSKA

ČEŠTINA

БЪЛГАРСКИ

PORTUGUÊS

HRVATSKI

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

SUOMI

TÜRK

GAE

ՀԱՅԵՐ

EEST

ESTONIAN

ЈАЗИЧНОТО ПАТУВАЊЕ НА ЛАРА

НИЗ ЕВРОПА

МК

ДОБРЕ ДОЈДОВТЕ НА ПАТУВАЊЕ НИЗ ЕВРОПСКИТЕ ЈАЗИЦИ

Јазиците кои ќе ги сртнете на наредните страници ја изразуваат разноликоста на културите и традициите кои што постојат рамо до рамо на нашиот континент. Од околу 225 изворни европски јазици, некои се зборувани од милиони луѓе, додека други се зборувани од страна на само неколку, па така, тие се во опасност од изумирање.

За време на ова кратко патување ќе најдете многу сличности. Европските јазици воглавно се делат на три категории: словенски, романски и германски, при што јазиците во една група имаат слични корени - но сепак, низ вековите се развиле во свои сопствени правци. Исто така ќе дознаете и за нивните разлики: различните писма (како што се латиничното, кириличното, грчкото, ерменското и грузиското), кои често користат уметнички знаци, како тие создаваат зборови за нови пронајдоци и понекогаш, нивните мистериозни потекла. Сите тие имаат уникатен идентитет и нивна сопствена приказна што ја раскажуваат!

За жал, можеме да ви дадеме само краток увид во некои од јазиците на Европа. Постојат уште многу, многу повеќе кои не ги спомнавме. Не затоа што се помалку важни, туку само поради тоа што не можеме да поминеме низ сите за време на ова кратко патување.

Постојат примери на регионални и малцински јазици кои се зборуваат од страна на мал број граѓани во дел од една земја или во одредена област во повеќе земји. Постојат и

не-територијални јазици кои се зборувани од страна на одредени групи на луѓе распространети низ Европа но кои не се идентифицираат со одредена земја на потекло. Исто така постојат и миграциски јазици кои што не потекнуваат од Европа но биле донесени на континентот од страна на говорители кои се преселиле од другите страни на светот.

На секоја страница од патувањето ќе најдете краток вовед од Лара, некои клучни зборови, фрази и специјални карактери од азбуката, како и проценка на бројот на луѓе околу светот кој го зборуваат тој јазик како нив прв, т.е. мајчин јазик.

Се надеваме дека ќе уживате следејќи го нашиот водич Лара, на нејзиното патување низ некои од европските јазици. Можеби ќе ве инспирира и вас самите да тргнете на слично патување исполнето со многу 'ох, навистина!' и 'ох – не го знаев тоа!' моменти, при откривањето на некои од богатствата скриени под површината на нашите секојдневни животи!

ЈАЗИЦИ КОИ ЛАРА ГИ СРЕЌАВА НА НЕЈЗИНОТО ПАТУВАЊЕ

Државен код
(ISO-639-1)

Број на страница

28 ROMANI ĆNIB

30

GL 45

PT 44

EU 13

ES 50

CA 10

PT 44

RM 21

IT 39

FR 8

IT 39

SL 7

EL 31

HR 24

EL 31

BS 25

TR 11

SR 26

MT 14

RO 17

AS 12

BG 33

HY 27

KA 40

SE 48

UK 9

NO 47

DA 43

SV 41

FY 6

PL 42

CY 22

DE 23

EN 5

LB 29

NL 37

CS 18

DA 43

SK 19

ET 16

LT 38

FI 20

LV 46

BE 4

RU 49

SE 48

IS 15

ВЕ БЕЛАРУСКАЯ МОВА

👤 5 000 000

- 1 адзін
- 2 два
- 3 тры
- 4 чатыры
- 5 пяць
- 6 шэсць
- 7 сем
- 8 восем
- 9 дзеяць
- 10 дзесяць

ё
й
э
ў
и
ь
ю
ы
я

Паслухайце гучанне гэтых слоў >>>

Photo: Park in Minsk, Belarus

ENGLISH EN

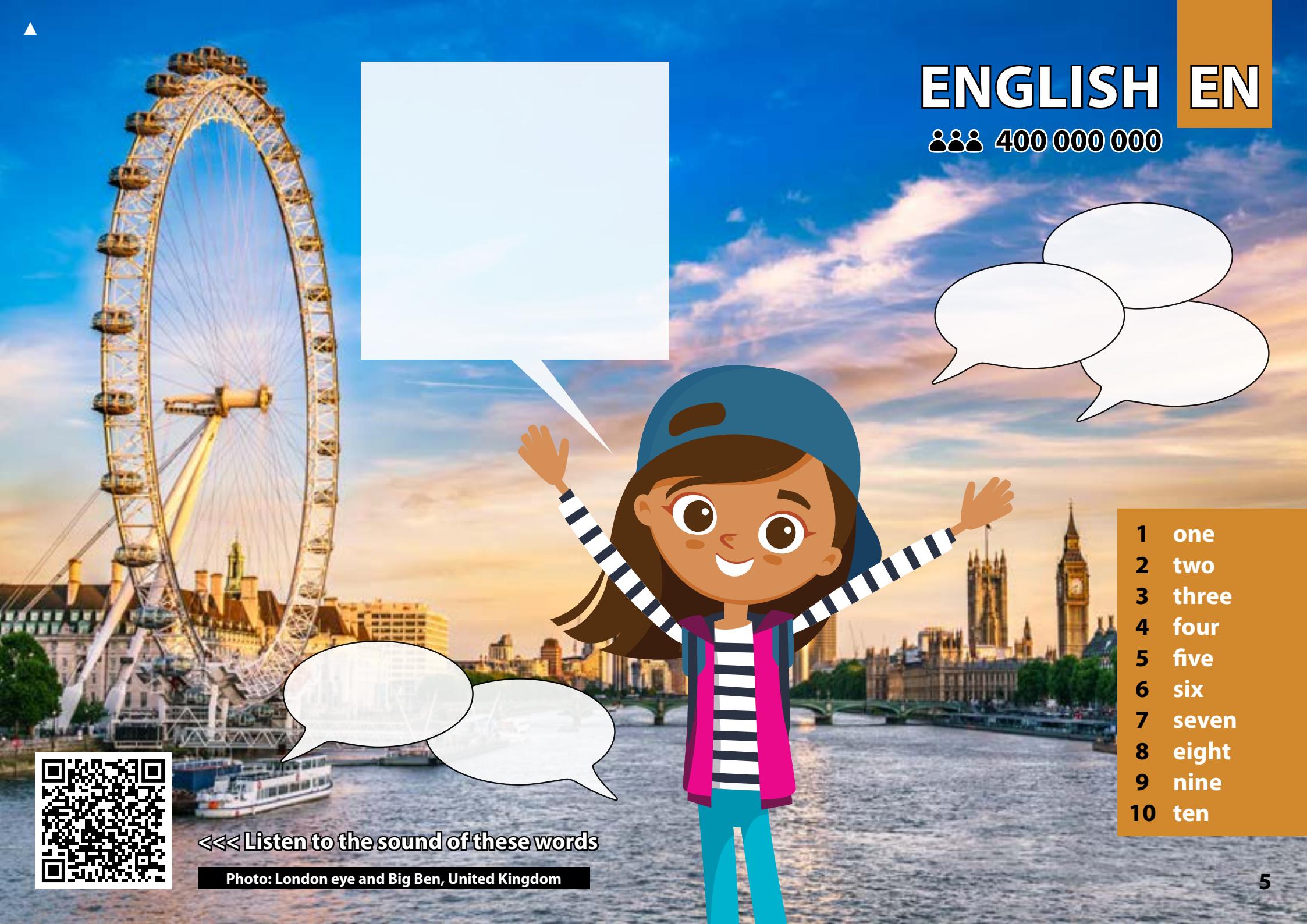
👤 400 000 000

- 1 one
- 2 two
- 3 three
- 4 four
- 5 five
- 6 six
- 7 seven
- 8 eight
- 9 nine
- 10 ten

<< Listen to the sound of these words

Photo: London eye and Big Ben, United Kingdom

FY FRYSK

500 000

- 1 ien
- 2 twa
- 3 trije
- 4 fjouwer
- 5 fiif
- 6 seis
- 7 sân
- 8 acht
- 9 njoggen
- 10 tsien

êé

ûú

â

ô

Harkje nei it lûd fan dizze wurden >>>

Photo: Ljouwert, Netherlands

SLOVENŠČINA SL

888 2 500 000

- 1 ena
- 2 dve
- 3 tri
- 4 štiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedem
- 8 osem
- 9 devet
- 10 deset

<< Prisluhnite zvoku teh besed

Photo: Triglav National Park, Slovenia

FR FRANÇAIS

76 800 000

ùûü

ÿ

àâä

ôö

éèêë

æ

ç

îï

œ

Écoutez le son de ces mots >>>

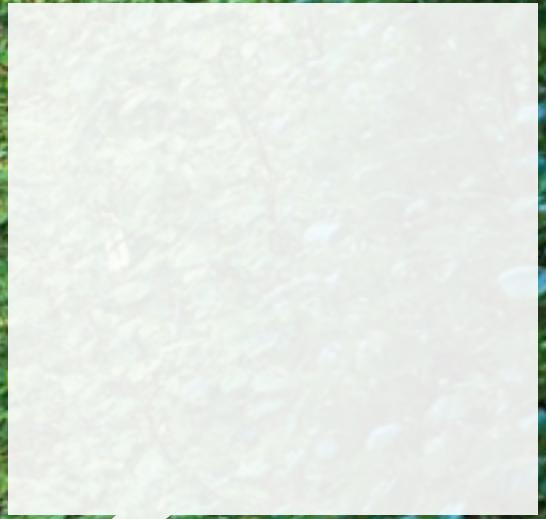
Photo: Dune du Pilat, France

- 1 un
- 2 deux
- 3 trois
- 4 quatre
- 5 cinq
- 6 six
- 7 sept
- 8 huit
- 9 neuf
- 10 dix

УКРАЇНСЬКА МОВА UK

888 35 000 000

є й
ії ґ щ
ю я ь

<<< Прослухайте звучання цих слів

Photo: Love tunnel created from trees along the railway in Klevan, Ukraine

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 чотири
- 5 п'ять
- 6 шість
- 7 сім
- 8 вісім
- 9 дев'ять
- 10 десять

CA CATALÀ

10 000 000

Escolta el so d'aquestes paraules >>>

Photo: Park Guell in Barcelona, Spain

ç

ñ

úü

à

éè

íï

óò

- 1 un
- 2 dos
- 3 tres
- 4 quatre
- 5 cinc
- 6 sis
- 7 set
- 8 vuit
- 9 nou
- 10 deu

TÜRKÇE TR
75 700 000

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dört
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yedi
- 8 sekiz
- 9 dokuz
- 10 on

<< Bu sözcüklerin sesini dinle

Photo: Cappadocia, Turkey

ç ğ ö ş ü İ

AS AZƏRBAYCAN DİLİ

888 23 000 000

I
Ç
ü
ö
ə
ş
ğ

Photo: Three Flame Towers, Baku, Azerbaijan (Borka Kiss | Shutterstock.com)

Bu sözlərin səsini dinləyin >>>

- 1 bir
- 2 iki
- 3 üç
- 4 dörd
- 5 beş
- 6 altı
- 7 yeddi
- 8 səkkiz
- 9 doqquz
- 10 on

EUSKARA EU

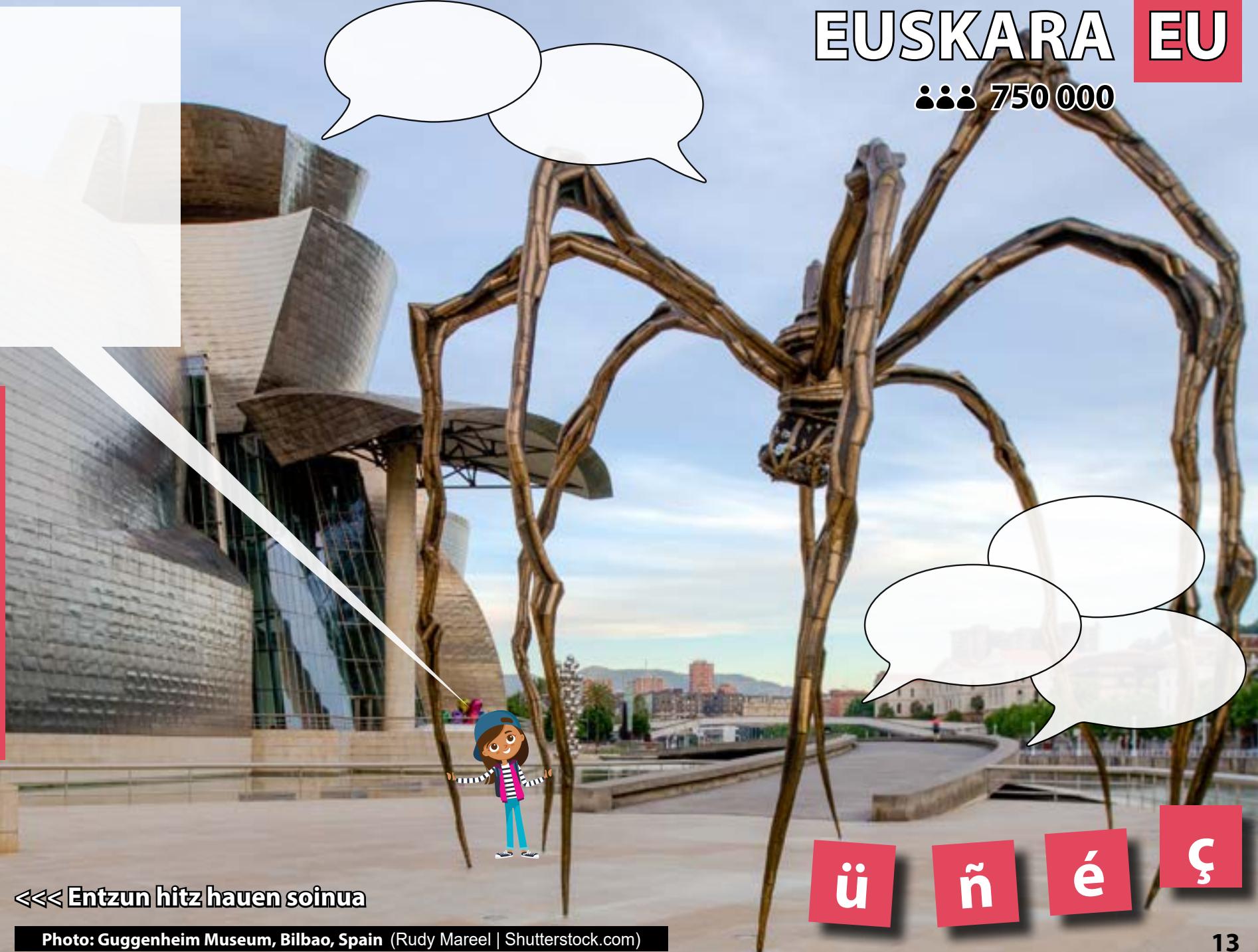
750 000

- 1 bat
- 2 bi
- 3 hiru
- 4 lau
- 5 bost
- 6 sei
- 7 zazpi
- 8 zortzi
- 9 bederatzi
- 10 hamar

<< Entzun hitz hauen soinua

Photo: Guggenheim Museum, Bilbao, Spain (Rudy Mareel | Shutterstock.com)

MT MALTI

520 000

Isma' l-hoss ta' dawn il-kelmiet >>>

Photo: Typical street in Ir-Rabat, Malta

- 1 wieħed
- 2 tnejn
- 3 tlieta
- 4 erbgħha
- 5 ħamsa
- 6 sitta
- 7 sebgħha
- 8 tmienja
- 9 disgħha
- 10 għaxra

ċ

ġ

ħ

ż

ÍSLENSKA IS

314 000

ð
í
á
þ
æ
ý
ö ó
ú
é

<< Hlustaðu á þessi orð

Photo: Goðafoss waterfall, Iceland

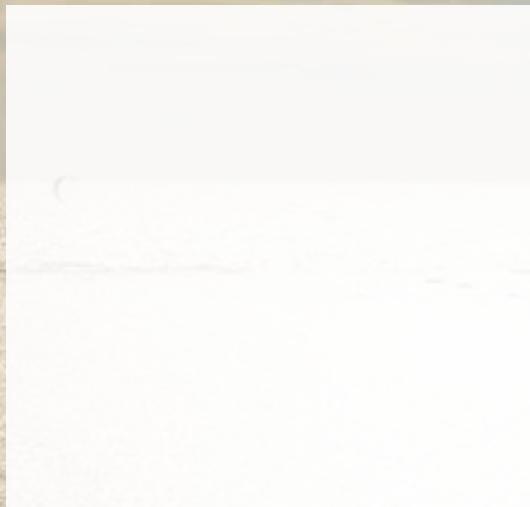

1	einn
2	tveir
3	þrír
4	fjórir
5	fimm
6	sex
7	sjö
8	áttu
9	níu
10	tíu

ET EESTI KEEL

1 100 000

õ

ä

ö

ü

Kuula nende sõnade kõla >>>

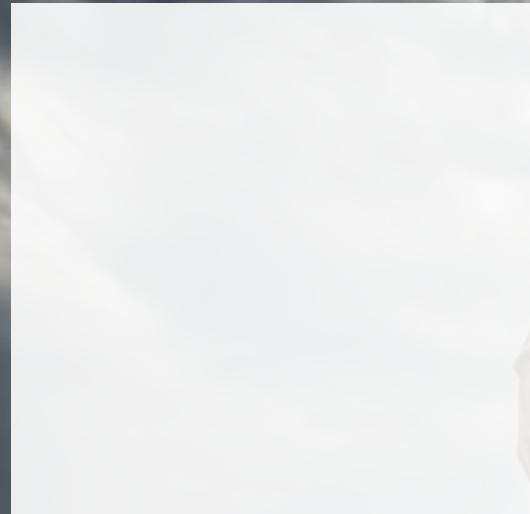
Photo: Kitesurfing in Viimsi, Estonia

- 1 üks
- 2 kaks
- 3 kolm
- 4 neli
- 5 viis
- 6 kuus
- 7 seitse
- 8 kaheksa
- 9 üheksa
- 10 kümme

LIMBA ROMÂNĂ RO

26 000 000

î
ă
ă
ş
ă
ă
ă
ă
ă
ă

<< Ascultă cum sună aceste cuvinte

Photo: Corvin Castle, Romania

1	unu
2	doi
3	trei
4	patru
5	cinci
6	șase
7	șapte
8	opt
9	nouă
10	zece

CS ČEŠTINA

14 000 000

éě č
ó ř d' í
ž úů á
ý t š ň

- 1 jedna
- 2 dvě
- 3 tři
- 4 čtyři
- 5 pět
- 6 šest
- 7 sedm
- 8 osm
- 9 devět
- 10 deset

SLOVENČINA SK

5 200 000

1	jeden
2	dva
3	tri
4	štyri
5	päť
6	šesť
7	sedem
8	osem
9	deväť
10	desať

<<< Vypočujte si zvuk týchto slov

Photo: High Tatras, Slovak Republic

FI

SUOMI

5 800 000

- 1 yksi
- 2 kaksi
- 3 kolme
- 4 neljä
- 5 viisi
- 6 kuusi
- 7 seitsemän
- 8 kahdeksan
- 9 yhdeksän
- 10 kymmenen

Kuuntele nämä sanat >>>

Photo: Dog Sledding in Lapland, Finland

RUMANTSCH RM

60 000

- 1 in
- 2 dus
- 3 traïs
- 4 quatter
- 5 tschintg
- 6 sis
- 7 set
- 8 otg
- 9 nov
- 10 diesch

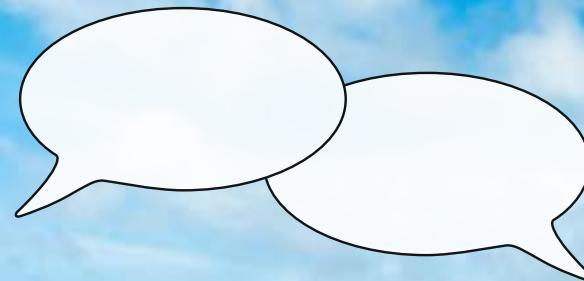
<< Taidla co ch'ils pleds tunan

Photo: Mountain view, Grisons, Switzerland

è é

CY CYMRAEG

1 000 000

Welsh vowels:
W
â
ê
î
ô
ŷ
û

LLANFAIRPWLLGWYNGYLLGOGERYCHWYRNDROBWLLLANTYSILIOGOGOGOCH

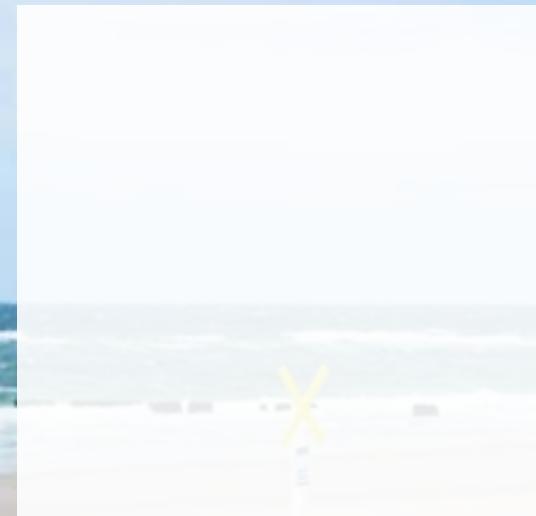
Llan-vire-pooll-guin-gill-go-ger-u-queern-drob-ooll-llandus-ilio-gogo-goch

Listen to the sound of these words >>>

- 1 un
- 2 dau
- 3 tri
- 4 pedwar
- 5 pump
- 6 chwech
- 7 saith
- 8 wyth
- 9 naw
- 10 deg

DEUTSCH DE
 95 000 000

ü   ö   ä   ß

<< Hör dir an, wie diese Wörter klingen

Photo: Island Sylt, Germany

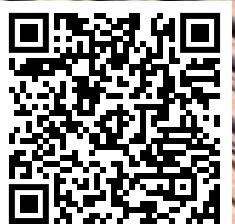
- 1 eins
- 2 zwei
- 3 drei
- 4 vier
- 5 fünf
- 6 sechs
- 7 sieben
- 8 acht
- 9 neun
- 10 zehn

HR HRVATSKI

5 600 000

- 1 jedan
- 2 dva
- 3 tri
- 4 četiri
- 5 pet
- 6 šest
- 7 sedam
- 8 osam
- 9 devet
- 10 deset

č

ć

ž

š

đ

Poslušaj kako zvuče ove riječi >>>

Photo: National park Plitvice, Croatia

BOSANSKI BS

3 000 000

č

ž

<< Poslušaj kako zvuče ove riječi

Photo: Old Bridge in Mostar, Bosnia and Herzegovina

ć

đ

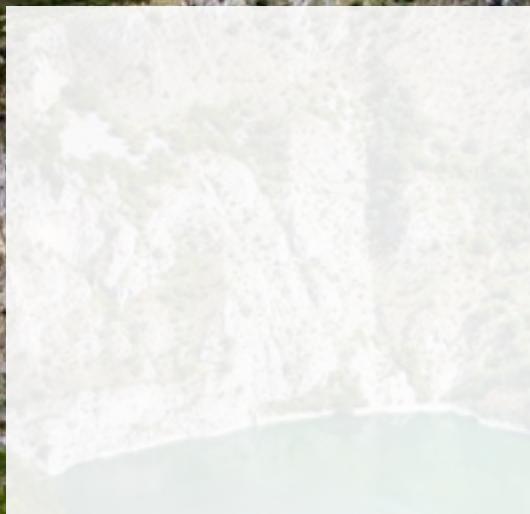
š

1	jedan
2	dva
3	tri
4	četiri
5	pet
6	šest
7	sedam
8	osam
9	devet
10	deset

SR СРПСКИ

12 000 000

Послушај како звуче ове речи >>>

Photo: Meanders of the Uvac River, Serbia

1	један
2	два
3	три
4	четири
5	пет
6	шест
7	седам
8	осам
9	девет
10	десет

ՀԱՅԵՐԵՆ ՀՅ

••• 6 700 000

- 1 մեկ
- 2 երկու
- 3 երեք
- 4 չորս
- 5 հինգ
- 6 վեց
- 7 յոթ
- 8 ութ
- 9 ինը
- 10 տասը

աբգդեգէըթիւն ծկհանձ

յնշոչաշուկալոցութիւնօֆ

<< Լսեք այս բառերը

Photo: Armenian Alphabet Monument (Arty Om | Shutterstock.com)

ROM

ROMANI ČHIB

888 3 500 000

Ašun kadala svaturja >>>

Photo: Romani dance

- 1 jekh
- 2 duj
- 3 trin
- 4 štar
- 5 panž
- 6 šov
- 7 efta
- 8 oxto
- 9 iňa
- 10 deš

LËTZEBUERGESCH LB

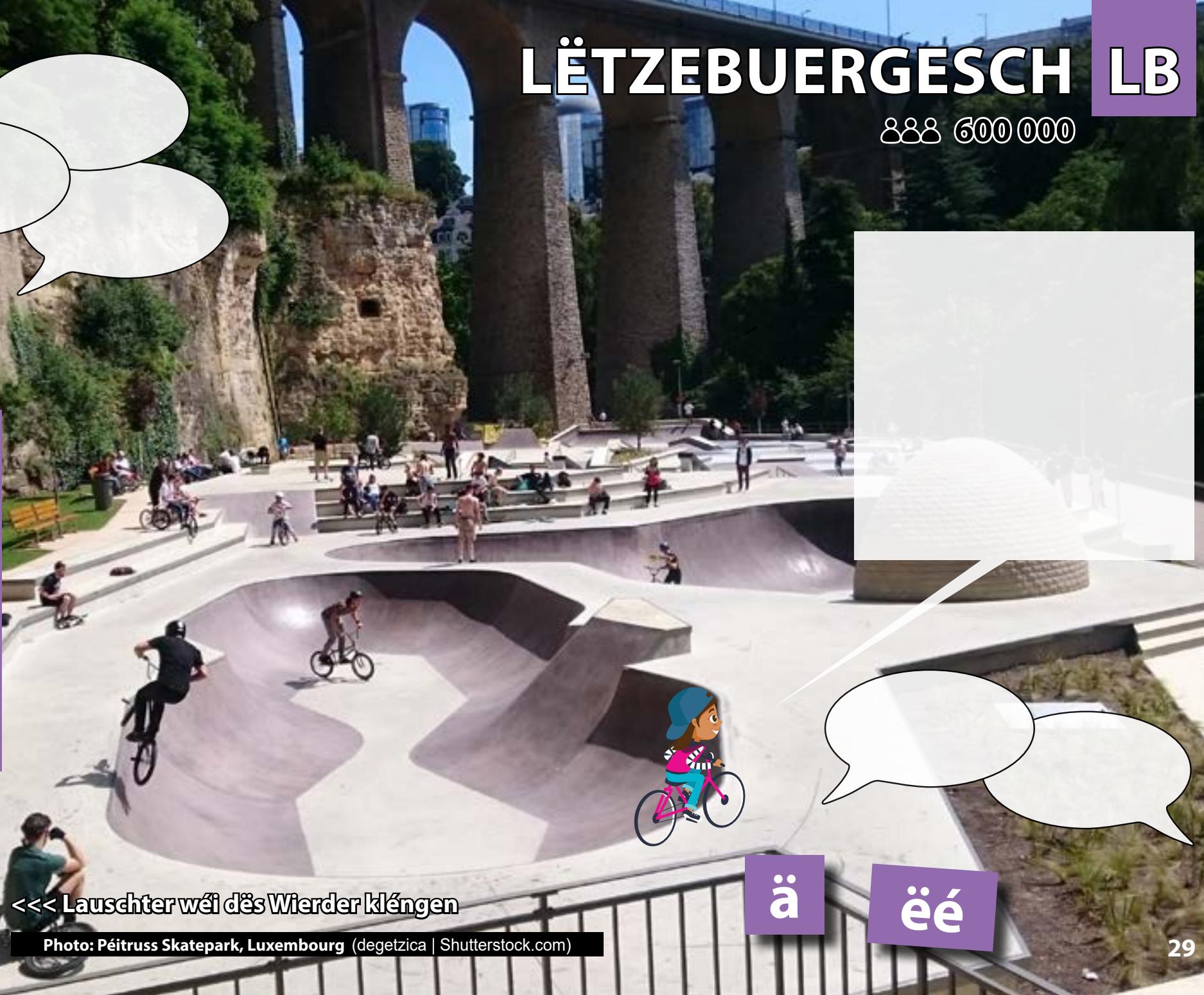
888 600 000

- 1 eent
- 2 zwee
- 3 dräi
- 4 véier
- 5 fënnef
- 6 sechs
- 7 siwen
- 8 aacht
- 9 néng
- 10 zéng

<< Lauschter wéi dës Wierder kléngen

Photo: Péitruss Skatepark, Luxembourg (degetzica | Shutterstock.com)

ä

ëé

INTERNATIONAL SIGN LANGUAGE

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

Photo: Group of people using international sign language

αβγδεζηθικλμν

ξοπρστυφχψω

<<< Άκουσε τον ήχο αυτών των λέξεων

Photo: Colourful street in Oia, Greece

- 1 ένα
- 2 δύο
- 3 τρία
- 4 τέσσερα
- 5 πέντε
- 6 έξι
- 7 επτά
- 8 οχτώ
- 9 εννιά
- 10 δέκα

SQ SHQIP

7 500 000

- 1 një
- 2 dy
- 3 tre
- 4 katër
- 5 pesë
- 6 gjashtë
- 7 shtatë
- 8 tetë
- 9 nëntë
- 10 dhjetë

ç

ë

Dëgjoni tingullin e këtyre fjalëve >>>

Photo: Beach cafe in Ksamil, Albania

БЪЛГАРСКИ BG

8 000 000

- 1 едно
- 2 две
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седем
- 8 осем
- 9 девет
- 10 десет

ий щ ю ъ я ъ ь

<< Чуйте как звучат тези думи

Photo: Rila Monastery, Bulgaria

МК МАКЕДОНСКИ

3 500 000

Г и
с и
ј л ъ њ ч ъ к

Слушнете како звучат овие зборови >>>

Photo: Church of St. John at Kaneo, North Macedonia

- 1 еден
- 2 два
- 3 три
- 4 четири
- 5 пет
- 6 шест
- 7 седум
- 8 осум
- 9 девет
- 10 десет

GAEILGE GA

170 000

ú ó
á í
é

<< Éist le fuaim na bhfocal seo

Photo: Cliffs of Moher, Ireland

- 1 A hAon
- 2 A Dó
- 3 A Trí
- 4 A Ceathair
- 5 A Cúig
- 6 A Sé
- 7 A Seacht
- 8 A hOcht
- 9 A Naoi
- 10 A Deich

HU MAGYAR

13 000 000

óöő

í

úüű

é

á

Hallgasd meg, hogy hangzanak ezek a szavak>>>

Photo: Balaton Lake, Hungary

- 1 egy
- 2 kettő
- 3 három
- 4 négy
- 5 öt
- 6 hat
- 7 hét
- 8 nyolc
- 9 kilenc
- 10 tíz

- 1 een
- 2 twee
- 3 drie
- 4 vier
- 5 vijf
- 6 zes
- 7 zev
- 8 acht
- 9 negen
- 10 tien

<<< Luister naar de klanken van deze woorden

Photo: Tulips and windmills in Zaanse Schans, Netherlands

LT LIETUVIŲ KALBA

3 000 000

- 1 vienas
- 2 du
- 3 trys
- 4 keturi
- 5 penki
- 6 šeši
- 7 septyni
- 8 aštuoni
- 9 devyni
- 10 dešimt

ą
ę
ė
i
č
ž
ū

Pasiklausykite šiu žodžiu >>>

Photo: Trakai Island Castle, Lithuania

ITALIANO IT

888 67 000 000

- 1 uno
- 2 due
- 3 tre
- 4 quattro
- 5 cinque
- 6 sei
- 7 sette
- 8 otto
- 9 nove
- 10 dieci

<<< Ascolta il suono di queste parole

Photo: Riomaggiore, Italy

KA ქართული
მს 3 700 000

აბგდევზთიკლმნოჟ

რსტუვეჭლეყშჩჩდწჭხაჳ

მოუსმინეთ სიტუაციის უღერადობას >>>

Photo: Ushguli with mount Shkhara, Georgia (Mehmet | Shutterstock.com)

- 1 ერთი
- 2 ორი
- 3 სამი
- 4 ოთხი
- 5 ხუთი
- 6 ექვსი
- 7 შვიდი
- 8 რვა
- 9 ცხრა
- 10 ათი

SVENSKA SV

10 000 000

ää

ö

<<< Lyssna på ljuden för dessa ord

Photo: Frozen lake in Upplands Vasby, Sweden (Per-Boge | Shutterstock.com)

1	ett
2	två
3	tre
4	fyra
5	fem
6	sex
7	sju
8	åtta
9	nio
10	tio

PL POLSKI

45 000 000

ć

ą

ę

ł

ń

ś

żż

ó

Posłuchaj brzmienia tych słów >>>

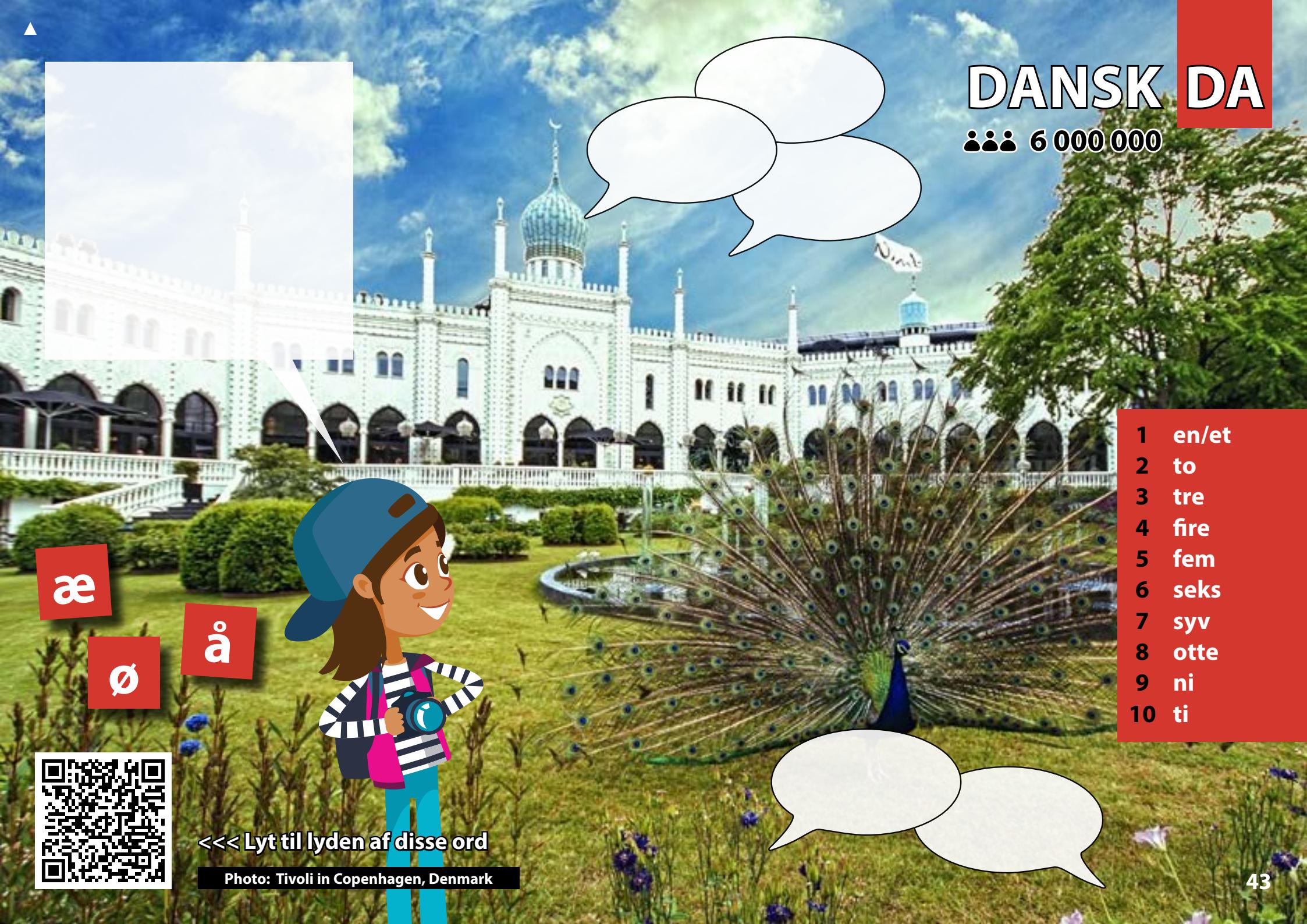
Photo: The Crooked Forest near Gryfino, Poland

- 1 jeden
- 2 dwa
- 3 trzy
- 4 cztery
- 5 pięć
- 6 sześć
- 7 siedem
- 8 osiem
- 9 dziewięć
- 10 dziesięć

DANSK DA

6 000 000

1	en/et
2	to
3	tre
4	fire
5	fem
6	seks
7	syv
8	otte
9	ni
10	ti

<< Lyt til lyden af disse ord

Photo: Tivoli in Copenhagen, Denmark

PT PORTUGUÊS

250 000 000

áàâã

ç

úü

óôõ

éê

í

Ouça o som destas palavras >>>

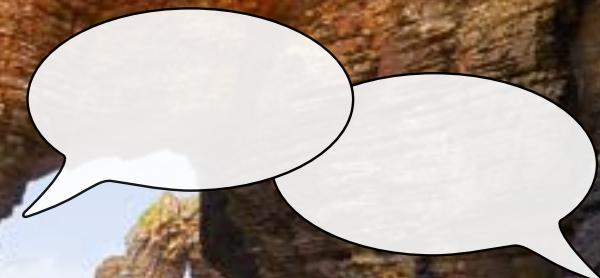
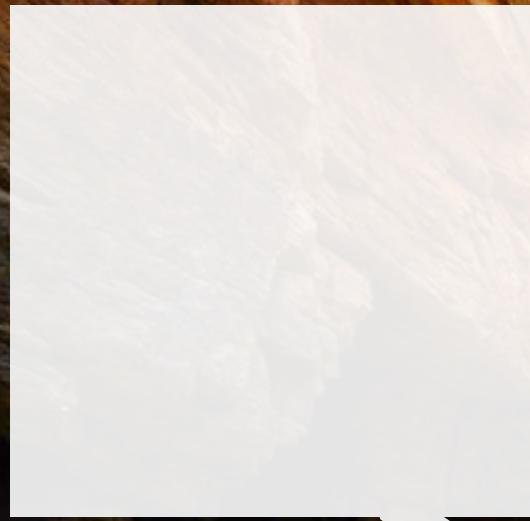
Photo: Waves in Nazaré, Portugal (aleksey snezhinskij | Shutterstock.com)

- 1 um
- 2 dois
- 3 três
- 4 quatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 sete
- 8 oito
- 9 nove
- 10 dez

GALEGO GL

2 400 000

ñ

é

í ï

á

ó

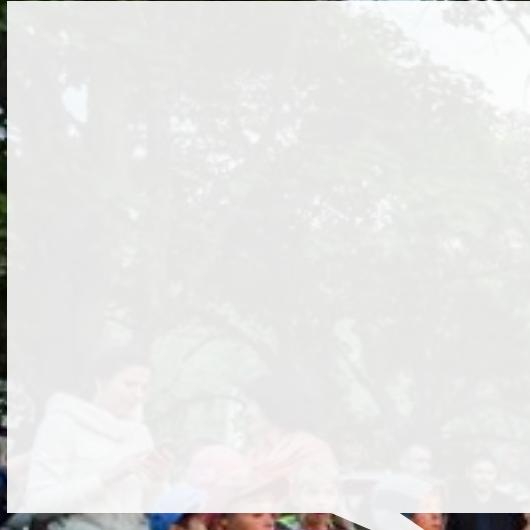
<< Escoita o son destas palabras

Photo: As Catedrais Beach, Spain

1	un
2	dous
3	tres
4	catro
5	cinco
6	seis
7	sete
8	oito
9	nove
10	dez

LV LATVIEŠU VALODA

888 1 750 000

- 1 viens
- 2 divi
- 3 trīs
- 4 četri
- 5 pieci
- 6 seši
- 7 septiņi
- 8 astoņi
- 9 deviņi
- 10 desmit

Klausies, kā skan šie vārdi >>>

Photo: Celebrating midsummer, Latvia (Raimonds Kalva LV | Shutterstock.com)

NORSK NO
••• 5 320 000

« Lytt til lyden av disse ordene

Photo: Reindeers in Tromsø, Norway

1	én
2	to
3	tre
4	fire
5	fem
6	seks
7	syv
8	åtte
9	ni
10	ti

SE SÁMEGIELLA

888 30 000

đ

ŋ

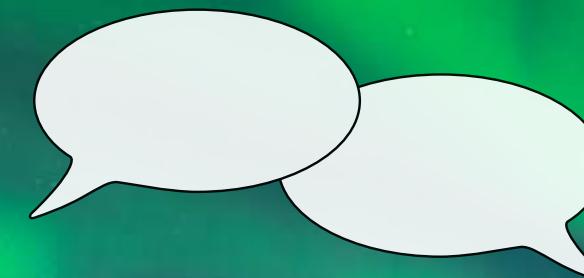
ť

á

ž

č

š

- 1 okta
- 2 guokte
- 3 golbma
- 4 njeallje
- 5 vihtta
- 6 guhtta
- 7 čieža
- 8 gávcci
- 9 ovcci
- 10 logi

Guldal dáid sániid >>>

Photo: Aurora borealis, Norway

РУССКИЙ RU

👤 150 000 000

- 1 один
- 2 два
- 3 три
- 4 четыре
- 5 пять
- 6 шесть
- 7 семь
- 8 восемь
- 9 девять
- 10 десять

<<< Послушайте, как звучат эти слова

Photo: Swimming in an ice hole, Russia

ъ ё ѿ ий
э ю я ы
щ

ES | ESPAÑOL

888 489 000 000

- 1 uno
- 2 dos
- 3 tres
- 4 cuatro
- 5 cinco
- 6 seis
- 7 siete
- 8 ocho
- 9 nueve
- 10 diez

Escucha cómo se pronuncian estas palabras >>>

Photo: Women dancing flamenco in Sevilla, Spain (leonovo | Shutterstock.com)

á

ñ

é

ó

úü

ЈАЗИЧНОТО ПАТУВАЊЕ НА ЛАРА НИЗ ЕВРОПА

EDL.ECML.AT/LANGUAGEJOURNEY

Ова се сите јазици од нашето патување низ Европа, но постојат многу повеќе јазици во Европа и ширум светот!

баскиски

АФРОАЗИСКИ
350 000 000

СЕМИТСКИ
малтешки

КАРТВЕЛСКИ
5 000 000

БАЛТИЧКИ
латвиски
литвански

ИНДОЕВРОПСКИ
3 200 000 000

грузијски

албански
грчки

УРАЛСКИ
25 000 000

BE	EN	FY	SL	FR	UK
CA	TR	AS	EU	MT	IS
ET	RO	CS	SK	FI	RM
CY	DE	HR	BS	SR	HY
ROM	LB	EL	SQ	BG	
MK	GA	HU	NL	LT	IT
KA	SV	PL	DA	PT	GL
LV	NO	SE	RU	ES	

edl.ecml.at/languagejourney

Јазикот може да отвори врата во друг свет. Свет во кој може да откриеш богатствата на земјите и култури што не си низнаел/адека постојат без користење на клучот што го овозможува јазикот. А една врата може да те одведе во соба која има многу други врати!

За некои луѓе јазиците се страшт а за други потреба но каде и да одиш и што и да правиш не можеш да избегнеш да ги сретнеш. Се надеваме дека ова патување ти даде поглед во неколку од многуте јазици околз на си ќе те охрабри да истражуваш подлабоко.

За повеќе информации за Европскиот Центар за Модерни Јазици на Советот од Европа и за Европскиот ден на јазиците посетете ја www.ecml.at.

За било какви адаптации или преводи ве молиме контактирајте нè на information@ecml.at.

© 2021, Совет на Европа

EUROPEAN CENTRE FOR
MODERN LANGUAGES
CENTRE EUROPÉEN POUR
LES LANGUES VIVANTES

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE